

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport(VWS)
N.H.J.M. Huppertz
Postbus 20350
2500 EJ 'S-GRAVENHAGE

doorkiesnummer
(070) 373 8421

betreft
Consultatie Wet Langdurige
Intensieve Zorg

uw kenmerk
148641-109681-HLZ

ons kenmerk
BAOZW/U201301287

bijlage(n)

datum
26 september 2013

Geachte mevrouw Huppertz,

Met deze brief reageert de VNG, na afstemming met G32 en G4, op uw consultatieverzoek met betrekking tot het concept wetsvoorstel Langdurige Intramurale Zorg (hierna LIZ) dat wij op 10 september van u hebben ontvangen.

Wij hebben de Wet LIZ voornamelijk bestudeerd vanuit het perspectief van een duidelijk afbakening met de Wmo en de Jeugdwet en we hebben geprobeerd inzicht te krijgen wat de wet gaat betekenen voor gemeenten.

Afbakening Wmo/Jeugdwet en Wet LIZ

Wij waarderen uw poging om tot een duidelijke afbakening in verantwoordelijkheden tussen de wet LIZ enerzijds en de Wmo en de Jeugdwet anderzijds te komen. Wij onderschrijven het uitgangspunt van de Wet LIZ dat een persoon met een indicatie voor de Wet LIZ niet meer onder de Wmo of de Jeugdwet valt. Jammer genoeg benoemt u een aantal uitzonderingen op dit uitgangspunt waardoor afbakeningsproblematiek en averechts werkende prikkels ontstaan.

Hieronder noemen we een aantal voorbeelden waarin personen met een LIZ indicatie ook gebruik maken van Wmo en/of Jeugdwet. Wij verzoeken u deze voorbeelden nog eens goed te bekijken op afbakeningsproblematiek en averechts werkende prikkels.

- Wij vinden het logisch dat de HH, de overbruggingszorg en de mobiliteitshulpmiddelen van een persoon met een LIZ-indicatie in de vorm van een PGB voortaan onder de Wet LIZ vallen. Op pagina 81 van de Mvt staat dat de kosten voor eten en drinken en wassen van kleding niet onder de Wet LIZ vallen, maar voor eigen rekening komen van de cliënt. In de Wmo is het nu wel mogelijk dat de cliënt voor koken van eten en het wassen van kleding Wmo ondersteuning krijgt als hij dat zelf niet kan. Betekent de keuze in de Wet LIZ om deze zaken voor rekening van de cliënt te laten komen nu dat gemeenten deze zaken op grond van de Wmo 2015 ook niet meer hoeven te leveren en deze onder de noemer 'algemeen gebruikelijk' kunnen worden geschaard? Anders ligt hier een afschuifrisico.
- Een persoon met een LIZ indicatie die thuis blijft wonen (VPT of PGB) valt voor woningaanpassingen en verhuiskostenvergoedingen onder de Wmo. Onder het kopje 'woningaanpassing en de Wet LIZ' wordt hieronder nader ingegaan op de afbakenings- en financiële problematiek.
- Iemand die intramuraal woont is voor zijn sociaal vervoer, net als nu, aangewezen op de Wmo. Het vervoer van en naar de behandeling (artikel 3.1.4) valt onder de Wet LIZ maar als de burger zelf met zijn scootmobiel daar naartoe kan, dan wordt er uiteraard geen vervoersvoorziening georganiseerd, aldus het commentaar bij het eerste lid. Is zo'n scootmobiel in het kader van de Wet LIZ een rolstoel of een vervoersvoorziening? M.a.w.: wie betaalt de scootmobiel? Hier kan een afstemmingsprobleem ontstaan.
- De opvoedkundige hulp aan ouders van een kind met een LIZ indicatie blijft onder de Jeugdwet vallen. Hier ontstaat overlap met de hulp die het kind vanuit LIZ krijgt.
- Een persoon met een LIZ indicatie die thuis blijft wonen kan daarnaast respijtzorg (voorheen AWBZ kortdurend verblijf) nodig hebben. Bijvoorbeeld een logeerkamer voor een kind met een ernstige beperking. Valt dit onder de Wmo?
- Op blz. 115 Mvt staat dat een deel van de kinderen onder 18 die intensieve verblijfszorg nodig heeft onder de Wet LIZ valt. Welke groepen zijn dat?

Wanneer personen met een LIZ indicatie ook gebruik maken van Wmo en/of Jeugdwet moeten zij meerdere eigen bijdragen betalen. Wij missen in de Wet LIZ en in de Mvt informatie over de afstemming van deze eigen bijdragen.

Thuisblijven wonen met een LIZ-indicatie

We zien al een aantal jaren een trend waarbij steeds meer mensen met een ZZP ervoor kiezen om thuis te blijven wonen. Daarom onderschrijven wij uw keuze om het voor personen met een indicatie voor LIZ mogelijk te maken om thuis te blijven wonen door middel van een Volledig Pakket Thuis (hierna VPT) of via een PGB. Dat de huishoudelijke hulp vanaf 2015 onderdeel wordt van het VPT of van het PGB vinden wij niet meer dan logisch. De huidige situatie waarin een verblijfsgeïndiceerde thuiswonende in sommige gevallen de huishoudelijke hulp van de gemeente krijgt en in andere gevallen uit de AWBZ zorgt bij gemeenten al jaren voor veel verwarring. Dat overbruggingszorg, - de zorg die mensen met een indicatie voor LIZ nodig hebben als zij op de wachtlijst voor een intramurale voorziening staan - nu onder de Wet LIZ valt is eveneens een verbetering ten opzichte van de huidige situatie, waarin overbruggingszorg onder de Wmo valt. Zo wordt de prikkel gelegd waar die hoort, namelijk bij LIZ aanbieders en de LIZ-uitvoerders. Zij zijn verantwoordelijk om wachtlijsten bij intramurale voorzieningen tegen te gaan.

Wmo woningaanpassingen en de Wet LIZ

We zijn het niet eens met uw voorstel om de woningaanpassingen en verhuiskostenvergoedingen voor mensen die met een LIZ indicatie thuis blijven wonen, onder de Wmo te laten vallen. Wij kunnen de consequenties daarvan niet goed overzien. We verwachten dat er in die gevallen sprake zal zijn van kostbare woningaanpassingen. Wij vinden dit geen logische keuze. Waarom valt het wonen in de situatie dat een persoon intramuraal woont, wel onder de Wet LIZ en in de situatie dat hij thuis woont met een LIZ-indicatie niet? Daarmee doet u afbreuk aan het principe dat een persoon die onder de LIZ valt niet onder de Wmo valt.

In de MvT geeft u aan dat het zorgen voor een geschikte woning de verantwoordelijkheid is van de persoon zelf. U voegt daaraan toe dat het de gemeente vrij staat de woningaanpassingen onder de Wmo te vergoeden. Hoe moeten wij dit opvatten? Gelden hier de principes van de concept Wmo 2015? Dit zou betekenen dat de gemeente verplicht is een maatwerkvoorziening (c.q. de woningaanpassing) te verstrekken als de persoon dit niet zelf kan regelen en betalen.

Of moeten we het zo lezen dat de gemeente zelf de keuze mag maken of zij mensen met een LIZ indicatie onder de doelgroep van de Wmo wil laten vallen? Graag duidelijkheid op dit punt.

De afbakeningsproblematiek in de praktijk

Artikel 12.4 van de wet LIZ voegt een artikel toe aan de Jeugdwet waarin staat dat wanneer het college gegronde redenen heeft om aan te nemen dat de cliënt aanspraak kan maken op verblijf in een instelling op grond van de wet LIZ, het college een aanvraag voor een voorziening kan weigeren. Waarom is een soort gelijk artikel niet toegevoegd aan de Wmo?

De vraag is hier: wat zijn gegronde redenen en waarop moet het college zich baseren? Op de criteria van de Wet LIZ? Waarom heeft VWS er niet voor gekozen om het begrip 'gegronde redenen' te expliciteren in de Jeugdwet en de Wmo? Hier zien wij een gevaar dat cliënten van het kastje naar de muur worden gestuurd.

Wij missen in de M.v.T bij de Wet LIZ in het algemeen een grondige analyse van afbakeningsproblematiek en averechts werkende prikkels die er ontegenzeggelijk tussen Wmo, Jeugdwet en LIZ bestaan. Wij vinden dat u onvoldoende in gaat op wat de Wet LIZ in de praktijk voor gemeenten betekent. Wij illustreren dit met een voorbeeld:

In de huidige situatie kunnen veel zorgaanbieders geen VPT leveren. Financiële en personele problemen spelen daarbij een rol. Nu wordt dit opgelost door het ZZP in functies en klassen om te zetten en zo mensen toch extramurale ondersteuning te blijven bieden. De mogelijkheid om een ZZP in functies en klassen om te zetten is er onder de Wet LIZ niet meer. Hoe gaat dit vanaf 2015? Waarom zouden aanbieders dan opeens wel VPT's kunnen leveren? We lezen in de MvT geen maatregelen om zorgaanbieders te bewegen meer maatwerk te leveren. Bent u van plan om de zorgaanbieders een leveringsplicht voor het VPT op te leggen? Wij vrezen dat wanneer aanbieders er in 2015 niet in slagen meer VPT's te leveren, de extramurale ondersteuning aan thuiswonenden met een LIZ indicatie toch op gemeenten neerkomt. Een PGB is niet altijd de oplossing omdat dit niet voor iedereen geschikt is. De Wet LIZ stelt even strikte voorwaarden aan het PGB als de Wmo 2015 en de Jeugdwet.

Als een persoon beslist thuis wil blijven wonen en een VPT of PGB is geen oplossing dan zal de verleiding groot zijn om de extramurale ondersteuning vanuit de Wmo te continueren.

En waar ligt dan voor de Wmo de (financiële) grens om personen nog thuis te blijven ondersteunen?

LVG doelgroep vanaf 18 jaar onder de Wmo en Jeugdwet (tot 23 jaar)

De groep lichtverstandelijk gehandicapten vanaf 18 jaar (hierna LVG doelgroep) is omvangrijk en in een complexe samenleving als de onze nog steeds groeiende.

In de MvT wordt tussen neus en lippen door een belangrijke wijziging doorgevoerd ten opzichte van het zorgakkoord van 24 april. Daarin staat dat de zorg voor de LVG doelgroep vanaf 18 jaar volledig onder de kern-AWBZ valt. Nu kiest u ervoor om deze groep onder de Wmo en Jeugdwet (tot 23 jaar) te brengen aangezien u van mening bent dat deze doelgroep niet altijd blijvende ondersteuning nodig heeft.

Wij vragen ons af wat dit betekent voor het gemeentelijk Wmo budget en wellicht voor de Jeugdwet want sommige jeugdhulp die voor het 18e jaar is gestart kan onder de Jeugdwet doorlopen tot 23 jaar. Graag krijgen wij duidelijkheid over het budget dat gemeenten voor deze doelgroep krijgen.

Samenwerking gemeenten en zorgverzekeraars

De M.v.t benadrukt het belang van goede samenwerking tussen gemeenten en zorgverzekeraars. De VNG signaleert dat zorgverzekeraars tot nu toe niet bereid zijn gebleken om met alle gemeenten (in regioverband) samenwerkingsafspraken te maken.

Daarom hebben wij in het kader van de Wmo 2015 gepleit voor het opnemen van een verplichting tot samenwerking in de Wmo, de Zvw en de LIZ voor gemeenten en zorgverzekeraars. Wij betreuren het dat U deze wens niet heeft gehonoreerd. In plaats daarvan introduceert u met artikel 3.2.5 van de Wet LIZ de mogelijkheid voor het rijk om met een AMVB regels te stellen over de samenwerking tussen gemeenten en zorgverzekeraars. Wij vinden dat de inhoud van de samenwerking een verantwoordelijkheid is van beide partijen. Het rijk zou er beter aan doen de samenwerking te faciliteren.

Kwaliteit

In de MvT op pagina 88 laat u de samenhang zien tussen de systeemwetten en de kwaliteitswetten aan de hand van figuur 3.1. Wij willen u er op wijzen dat deze figuur niet goed is weergegeven. Het Wetsvoorstel kwaliteit, klachten en geschillen zorg is niet van toepassing op de Wmo. In de concept Wet Wmo 2015 zijn voor dit onderwerp eigen artikelen opgenomen.

Wmo cliëntondersteuning en de Wet LIZ

'Personen die een aanvraag voor de Wet LIZ doen en zich willen laten bijstaan, hebben recht op cliëntondersteuning van de gemeente' zo staat er op pagina 72 van de MvT. Op pagina 92 wordt gesteld dat kwetsbare cliënten die reeds een LIZ-indicatie hebben en overleg voeren over de invulling van hun zorgplan zich eveneens door een gemeentelijke cliëntondersteuner kunnen laten bijstaan. Cliëntondersteuning is inderdaad een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Maar wij vragen ons wel af of wij hier met het toch al lagere budget een nieuwe cliëntengroep moeten gaan bedienen.

Hoogachtend,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens

Voorzitter directieraad